

חזקיהו המלך-רקע המשפחתי וההשלכות למלכותו

שי פינקלשטיין
רב קהילת ניצנים

הרקע המשפחתי של חזקיהו

מלכים ב פרק טז

- (א) בשנת שבע-עשרה שנה לפקח בן-מלִיָּהוּ מֶלֶךְ אַחֲזַ בְּרִיּוֹתָם מֶלֶךְ יְהוּדָה:
 (ב) בְּרִעְשָׁרִים שָׁנָה אַחֲזַ בְּמַלְכוֹ וְשֵׁשׁ-עֶשְׂרֵה שָׁנָה מֶלֶךְ בִּירוּשָׁלַם וְלֹא-עָשָׂה הַיִּשָּׁר בְּעֵינָי יִקּוֹק אֱלֹהֵי כְדוֹד אָבִיו:
 (ג) וַיֵּלֶךְ בְּדֶרֶךְ מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל וְגַם אֶת-בְּנֵי הָעֵבֶיר בְּאֵשׁ כְּתַעֲבוֹת הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הוֹרִישׁ יִקּוֹק אִתָּם מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל:
 (ד) וַיִּזְבַּח וַיִּקְטֹר בַּבָּמֹת וְעַל-הַגְּבָעוֹת וְתַחַת כָּל-עֵץ רַעְנָן:
 (ה) אַז יַעֲלֶה רָצִין מֶלֶךְ-אַרָם וַפָּקַח בְּרִמְלִיָּהוּ מֶלֶךְ-יִשְׂרָאֵל יְרוּשָׁלַם לְמַלְחָמָה וַיִּצְרֻוּ עַל-אַחֲזַ וְלֹא יָכְלוּ לְהִלָּחֵם:
 (ו) בָּעֵת הַהִיא הָשִׁיב רָצִין מֶלֶךְ-אַרָם אֶת-אֵילַת לְאָרָם וַיִּנְשַׁל אֶת-הַיְהוּדִים מֵאֵילוֹת וְאֲרָמִים וְאֲדוֹמִים בָּאוּ אֵילַת וַיֵּשְׁבוּ שָׁם עַד הַיּוֹם הַזֶּה:
 (ז) וַיִּשְׁלַח אַחֲזַ מַלְאָכִים אֶל-תְּגַלְת פִּלְסֹר מֶלֶךְ-אַשׁוּר לֵאמֹר עַבְדְּךָ וּבְנֵךְ אֲנִי עָלָה וְהוֹשַׁעֲנִי מִכַּף מֶלֶךְ-אַרָם וּמִכַּף מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל הַקּוֹמִים עָלַי:
 (ח) וַיִּקַּח אַחֲזַ אֶת-הַכֶּסֶף וְאֶת-הַזָּהָב הַנִּמְצָא בַּיַּת יִקּוֹק וּבְאַצְרוֹת בַּיַּת הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁלַח לְמֶלֶךְ-אַשׁוּר שָׁחַד:
 (ט) וַיִּשְׁמַע אֱלֹהֵי מֶלֶךְ אַשׁוּר וַיַּעַל מֶלֶךְ אַשׁוּר אֶל-דַּמְשֶׁק וַיִּתְפָּשֶׂה וַיִּגְלֶה קִירָה וְאֶת-רָצִין הַמִּית:
 (י) וַיֵּלֶךְ הַמֶּלֶךְ אַחֲזַ לְקִרְיַת תְּגַלְת פִּלְאֶסֶר מֶלֶךְ-אַשׁוּר דּוֹמְשֶׁק וַיִּרְא אֶת-הַמְּזֻבָּח אֲשֶׁר בְּדַמְשֶׁק וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ אַחֲזַ אֶל-אוּרִיָּה הַכֹּהֵן אֶת-דָּמוֹת הַמְּזֻבָּח וְאֶת-תִּבְנִיתוֹ לְכָל-מַעֲשָׂהוּ:
 (יא) וַיָּבֹאוּ אוּרִיָּה הַכֹּהֵן אֶת-הַמְּזֻבָּח כְּכֹל אֲשֶׁר-שָׁלַח הַמֶּלֶךְ אַחֲזַ מִדַּמְשֶׁק כִּי עָשָׂה אוּרִיָּה הַכֹּהֵן עַד-בֹּאוֹ הַמֶּלֶךְ-אַחֲזַ מִדַּמְשֶׁק:
 (יב) וַיָּבֹאוּ הַמֶּלֶךְ מִדַּמְשֶׁק וַיִּרְא הַמֶּלֶךְ אֶת-הַמְּזֻבָּח וַיִּקְרַב הַמֶּלֶךְ עַל-הַמְּזֻבָּח וַיַּעַל עָלָיו:
 (יג) וַיִּקְטֹר אֶת-עֹלְתוֹ וְאֶת-מִנְחָתוֹ וַיִּסַּךְ אֶת-נִסְכּוֹ וַיִּזְרַק אֶת-דָּם-הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר-לוֹ עַל-הַמְּזֻבָּח:
 (יד) וְאֵת הַמְּזֻבָּח הִנְחִשֶׁת אֲשֶׁר לִפְנֵי יִקּוֹק וַיִּקְרַב מֵאֵת פְּנֵי הַבַּיִת מִבֵּין הַמְּזֻבָּח וּמִבֵּין בַּיַּת יִקּוֹק וַיִּתֵּן אֹתוֹ עַל-יָרֵךְ הַמְּזֻבָּח צְפוֹנָה:
 (טו) וַיִּצְוֶה הַמֶּלֶךְ אַחֲזַ אֶת-אוּרִיָּה הַכֹּהֵן לֵאמֹר עַל הַמְּזֻבָּח הַגָּדוֹל הַקָּטָן אֶת-עֹלֵת-הַבֶּקֶר וְאֶת-מִנְחַת הָעֶרֶב וְאֶת-עֹלֵת הַמֶּלֶךְ וְאֶת-מִנְחָתוֹ וְאֶת עֹלֵת כָּל-עַם הָאָרֶץ וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵיהֶם וְכָל-דָּם עָלָה וְכָל-דָּם-זָבַח עָלָיו תִּזְרַק וּמִזְבַּח הַנְּחִשֶׁת יִהְיֶה-לִּי לְבָקָר:
 (טז) וַיַּעַשׂ אוּרִיָּה הַכֹּהֵן כְּכֹל אֲשֶׁר-צִוָּה הַמֶּלֶךְ אַחֲזַ:

(יז) וַיִּקְצֹץ הַמֶּלֶךְ אֶחָז אֶת־הַמִּסְגָּרוֹת הַמְּכֻנּוֹת וַיִּסֹּר מֵעֲלֵיהֶם וְאֶת־הַכִּיּוֹר וְאֶת־הַיָּם הוֹדֵד מֵעַל הַבֵּקֶר הַנִּחֲשֵׁת אֲשֶׁר תַּחְתֶּיהָ וַיִּתֵּן אֹתוֹ עַל מְרֻצְפַת אֲבָנִים:
(יח) וְאֶת־מִיֶּסֶךְ מוֹסֵךְ הַשֶּׁבֶת אֲשֶׁר־בָּנוּ בְּבַיִת וְאֶת־מְבוֹא הַמֶּלֶךְ הַחִיצוֹנָה הִסָּב בַּיִת יִקְוֶק מִפְּנֵי מֶלֶךְ אֲשׁוּר:
(יט) וַיִּתֵּר דָּבְרֵי אֶחָז אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלֵא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דְּבָרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה:
(כ) וַיִּשְׁכַּב אֶחָז עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקְבְּר עִם־אֲבֹתָיו בְּעִיר דָּוִד וַיִּמְלֹךְ חִזְקִיָּהוּ בְּנוֹ תַּחְתָּיו:

אלשיך על מלכים ב פרק טז פסוק ג
ואיך יאמר לא עשה הישר בעיני ה' אלקיו כדוד אביו, שיראה כי הטוב עשה, אך לא כל כך כדוד אביו והלא הרשיע והכעיס את ה' כתועבות הגוים אשר מאס ה':
ולא עוד אלא שמכנה עליו אלקותו יתברך שאומר בעיני ה' אלקיו אחר עשותו את כל התועבות... כי סיפר הכתוב איך נמשך מרעה אל רעה בהדרגה עד כלה רעה, כי בתחלה לא היתה רשעתו כי אם שלא עשה הישר בעיני ה' אלקיו כדוד אביו: אך קצת יושר עשה ועדיין ה' אלקיו יקרא, אך מאשר לא היה יושרו שלם נמשך, כי וילך בדרכי מלכי ישראל הם חטאת ירבעם, ומזה נמשך יותר עד כי גם את בנו העביר באש

תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף סג עמוד ב
והספרוים שרפים את בניהם (ואת בנותיהם) באש לאדרמלך וענמלך אלהי ספרוים, ומאי ניהו - הפרד והסוס; אדרמלך - דאדר ליה למריה בטעינה, וענמלך - דעני ליה למריה בקרבא. אף חזקיה מלך יהודה ביקש אביו לעשות לו כן, אלא שסכתו אמו סלמנדרא.

רש"י מסכת סנהדרין דף סג עמוד ב
לעשות לו כן - לשורפו באש כמו הספרוים.
סלמנדרא - חיה קטנה שיוצאה מתנור שהאש בוערת בו שבע שנים, והסך מדמה אין האור שולט בו, ובאחז מצינו כתוב (מלכים ב' טז) גם את בנו העביר באש ולא מצינו לו בן אלא חזקיהו.

מלבי"ם מלכים ב פרק טז פסוק ג
(ג) וגם את בנו העביר באש. ובד"ה (ב' כח, ג) כתיב ויבער את בניו באש, כי חזקיה סכתו אמו סלמנדרא (כמ"ש בסנהדרין צ"ד), ורק הבעיר בו אש ולא שלט בו, ובנו האחד העביר לגמרי (ועי' מ"ש לקמן כא, ו):

מלבי"ם מלכים ב פרק טז פסוק יב
(יב) ויבא. ספר מרשעתו שבבואו עלה על המזבח והקטיר עליו בעצמו לכפור בכלל עבודת ה' ובחק הכהונה, כי בנה מזבח שני הפך האחדות, וזר עובד בו הפך ברית הכהונה.

(טו) וגם צוה ברשעתו שכל הקרבנות יקרבו עליו, ומזבח הנחשת יהיה רק לבקר לפעמים, באופן שהכהן עשה כל הקרבנות על מזבח הזה:

(יז) ויקצץ. אח"כ הוסיף ברשעתו לקצץ את המכונות ואת המסגרות של המכונות, שכבר בארתי (מ"א ז) שהיו מכונות ומסגרות, וקצץ שתיהם, וגם הסיר הכיורות שהיו שם והוריד הים של שלמה מעל י"ב בקר, וכמ"ש בד"ה (שם, כד) ויקצץ את כלי בית האלהים ויסגור את דלתות בית ה', באופן ששינה כל עניני כלי המקדש ועניניו כפי חפץ רוחו בשלא האמין כי הכל מיד ה' השכיל את כל מלאכת התבנית:

רד"ק מלכים ב פרק טז פסוק יז

לא עשה אלא דרך בזיון והכעסה כמו שעשה מן המזבח ג"כ וכמו שכבה את הנרות וכמו שסגר דלתות בית ה' כדי שלא יכנס שם אדם להקריב ועשה מזבחות בכל פנה בירושלם כמו שאומר בד"ה ומתחלה שם המזבח שעשה לפני מזבח ה' ועשה אותו עקר ומזבח ה' טפל לו וכאשר הכעיס עוד השחית כלי בית האלהים וסגר הדלתות שלא יכנס אדם שם:

ישעיהו פרק ז

(א) ויהי בימי אֶחָז בְּרִיּוֹתָם בְּרַעְיָהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה עָלָה רָצִין מֶלֶךְ־אֲרָם וּפָקַח בְּרִמְלִיּוֹהוּ מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל יְרוּשָׁלַם לְמַלְחָמָה עָלָיָהּ וְלֹא יָכַל לְהִלָּחֵם עָלָיָהּ:

(ב) וַיִּגְדַּל לְבַיִת דָּוִד לְאֹמֵר נָחָה אֲרָם עַל־אֲפָרַיִם וַיִּנַּע לְבָבוֹ וּלְבַב עַמּוֹ כְּנוּעַ עַצִּי־יַעַר מִפְּנֵי־רוּחַ:

(ג) וַיֹּאמֶר יְקֹוֹק אֱלֹהֵי־יִשְׂרָאֵל צֹא־נָא לְקַרְאֵת אֶחָז וּשְׂאֵר יְשׁוּב בְּנֵךְ אֶל־קִצָּה תַעֲלֵת הַבְּרִכָּה הָעֲלִיּוֹנָה אֶל־מִסְלַת שְׁדָה כּוּבָס:

(ד) וְאִמְרַת אֱלֹהֵי הַשְּׁמֵר וְהַשְּׁקֵט אֶל־תִּיָּא וּלְבַבְךָ אֶל־יָוֶךְ מִשְׁנֵי זַנְבוֹת הָאוֹדִים הָעֹשְׂנִים הָאֵלֶּה בְּחַר־יָאֵף רָצִין וְאֲרָם וּבְרִמְלִיּוֹהוּ:

(ה) יָעוּ כִּי־יַעַץ עָלֶיךָ אֲרָם רָעָה אֲפָרַיִם וּבְרִמְלִיּוֹהוּ לֵאמֹר:

(ו) נַעֲלֶה בִיהוּדָה וּנְקִי־צָנָה וּנְבַקְעֶנָה אֵלֵינוּ וְנִמְלִיךְ מֶלֶךְ בְּתוֹכָהּ אֵת בְּרִטְבָּאֵל:

(ז) כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְקֹוֹק לֹא תִקּוּם וְלֹא תִהְיֶה:

(ח) כִּי רֹאשׁ אֲרָם דִּמְשֶׁק וְרֹאשׁ דִּמְשֶׁק רָצִין וּבְעוֹד שְׁשִׁים וְחֲמֵשׁ שָׁנָה יַחַת אֲפָרַיִם מֵעַם:

(ט) וְרֹאשׁ אֲפָרַיִם שְׁמֵרוֹן וְרֹאשׁ שְׁמֵרוֹן בְּרִמְלִיּוֹהוּ אִם לֹא תֵאֱמִינוּ כִּי לֹא תֵאֱמַנּוּ:

(י) וַיּוֹסֵף יְקֹוֹק דְּבַר אֶל־אֶחָז לֵאמֹר:

(יא) שְׂאֵל־לְךָ אוֹת מֵעַם יְקֹוֹק אֱלֹהֶיךָ הַעֲמֵק שְׂאֵלָה אוֹ הַגְּבֵה לְמַעֲלָה:

(יב) וַיֹּאמֶר אֶחָז לֹא־אֲשַׁאֵל וְלֹא־אֲנִסָּה אֵת־יְקֹוֹק:

(יג) וַיֹּאמֶר שְׁמַעו־נָא בַיִת דָּוִד הַמַּעֲט מִכֶּם הַלְאוֹת אֲנָשִׁים כִּי תִלְאוּ גַם אֶת־אֱלֹהֵי:

(יד) לָכֵן יִתֵּן אֲדֹנָי הוּא לָכֶם אוֹת הִנֵּה הָעֲלָמָה הָרָה וַיִּלְדֵת בֵּן וְקִרְאֵת שְׁמוֹ עַמְנוּ אֵל:

(טו) חֲמָאָה וּדְבַשׁ יֹאכַל לְדַעְתּוֹ מְאוּס בָּרַע וּבְחֹר בְּטוֹב:

(טז) כִּי בְטָרָם יֵדַע הַנְּעַר מְאוּס בָּרַע וּבְחֹר בְּטוֹב תַּעֲזֹב הָאֲדָמָה אֲשֶׁר אֵתָה קֹץ מִפְּנֵי שְׁנֵי

מְלָכָיָהּ:

(יז) יָבִיא יְקֹוֹק עָלֶיךָ וְעַל־עַמְּךָ וְעַל־בַּיִת אָבִיךָ יָמִים אֲשֶׁר לֹא־בָאוּ לְמִיּוֹם סוּר־אֲפָרַיִם מֵעַל

יְהוּדָה אֵת מֶלֶךְ אֲשׁוּר:

(יח) וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא יִשְׂרָק יְקֹוֹק לְזַנוּב אֲשֶׁר בִּקְצָה יֵאָרְזוּ מִצְרַיִם וּלְדַבְּרוֹהָ אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ

אֲשׁוּר:

רש"י ישעיהו פרק ז פסוק א

(א) ויהי בימי אחז - מה ראה הכתוב לייחסו אלא מפני שסופו של הכתוב לומר ולא יכול להלחם עליה ולמדך שזכות אבות עמדה לו אמרו מלאכי השרת לפני הקדוש ברוך הוא ווי (ס"א) מי הוא זה שמלך רשע זה אמר להם בן יותם הוא בן עוזיהו הוא אבותיו היו צדיקים לפיכך אי אפשר לפשוט ידי בו הדא הוא ולא יכול להלחם עליה מפני זכות אבותיו (בבראשית רבה):

רד"ק ישעיהו פרק ז פסוק ב

(ב) ויגד לבית דוד - אמר לבית דוד כי לולי דוד כבר פסקה המלכות מזרעו בעונם ובעון זה המלך שהיה רשע:

אברבנאל ישעיהו פרק ז

(ד) וצוהו שיאמר לאחז השמר והשקט וגו', והמפרשים פירשו, השמר לשון שמרים שיהיה שקט על שמריו, ויותר נכון מה שתרגם יונתן שהוא כפשוטו מלשון שמירה, יאמר אל תשים עצמך והשתדלותך לצאת להלחם עם המלכים האלה פנים בפנים מחוץ לעיר כדרך המלכים אנשי חיל כשיבאו עליהם אויבים שלא ירצו להסגר בעיר כי אם לצאת להלחם בשדה, וכמו שאמר (שופטים ה, יח) זבולון עם חרף נפשו למות ונפתלי על מרומי שדה, אבל אתה לא תעשה כן, אלא שתשים תכלית השתדלותך בשמירה ולשבת שקט ובוטח בירושלם, כי לא בחרבך תושע כי לה' התשועה, וצוהו שלא יפחד ולא ירך לבבו, משני זנבות האודים העשנים האלה שהם רצין וארם עמו אוד אחד, ופקח בן רמליהו אוד שני, הבאים בחרי אף, שעלה עשן באפם בגובה לבם, והנה לא קרא אותם מלכים לפי שכל אחד מהן לקח מלכותו בחזקה ולא באה לו מירושת אביו, ולכן קראו רצין ובן רמליהו, כי רמליהו לא היה מלך ופקח בנו הרג מלך ישראל ויקח המלכות בחזקה, והמשילם בזנבות האודים העשנים ההם, שהם העצים המוקדים בהם את האש, לפי שכמו שזנב האוד אין בו כח להבעיר ולשרוף דבר, אבל הוא מעלה עשן ומצער בני הבית מעט עד שיכלה העשן ההוא, כך אלה המלכים אין בהם כח להבעיר, אבל יצערו בעשנם ועוד מעט יכלה העשן ההוא ולא ישאר מהם אש כלל.

מלבי"ם ישעיהו פרק ז פסוק ג

תעלת הברכה העליונה. היא התעלה והברכה שהסיב חזקיהו מפני מלך אשור, כמ"ש (מ"ב כ, כ) ואשר עשה את הברכה ואת התעלה ויבא המים העירה, וחכמי ישראל לא הסכימו עמו בזה (ברכות י ב), ויתכן כי גם אחז יצא למקום ההוא לסתום המעין והברכה לבל ימצא האויב מים לשתות וצוה ה' לישעיהו שיעכב על ידו:

אלשיך על ישעיהו פרק ז פסוק י

(י) ויוסף ה' דבר אל אחז כו'. אחר אומרו ית' יאמין בו ולא ירך לבבו ולא האמין, אז ויוסף דבר בלשון קושי ולא באמירה כלמעלה, (יא) שאל לך אות ולא אכעוס על שאלתך להיות הוראת חוסר אמנה, כי אדרבא אתייחס לאלקיד וז"א מעם ה' אלקיד, כי חפץ אני תראה ההשגחה, וזה או העמק שאלה אות בדברים תחתונים, או הגבה למעלה בעליונים השיב הוא ואמר אני (יב) לא אשאל וגם לא ארצה יאמר לי הוא אות מעצמו, כי לא אנסה את ה', ולא אמר את ה' אלקי כמאמרו יתב' ה' אלקיד, כי לא כן לבו עם אל, אז הפך פניו ישעיה אל גדולי המלכות מבית דוד, ואף על פי שדבריו אל המלך המה, מפני כבוד המלך או מפחדו לא דבר לנוכח אתו, כי אם כלל אותו עם שאר בית דוד, אך עיקר מאמרו אליו הוא גם שמדבר בלשון רבים:

מלבי"ם ישעיהו פרק ז פסוק יב

(יב) לא אשאל ולא אנסה. אם היה כונת דבריו שלא ישאל מפני שמאמין בלא אות ומופת היה צריך לומר לא אנסה ולא אשאל, והיה ענינו לא אנסה לצורך עצמי כי הוא מנוסה אצלי מכבר, ואיני מסופק כלל, ואף גם לא אשאל לצורך אחרים, יען שדבר ה' נאמן אצל כולם, אבל מסדר דבריו לא אשאל ולא אנסה מבואר שהיתה כונתו, לא אשאל לצורך אחרים, כי איני רוצה כלל שיתקדש שמו ושיאמינו בו אחרים, ואף גם לא אנסה לצורך עצמי, כי גם בכל האותות והמופתים לא אמין לדבריו (וכן מבואר במלכים ב' (טז), שבאמת לא חשש לדבר הנביא שא"ל השמר והשקט ושלח שוחד למלך אשור, וזה היה לו וליהודה לצור מכשול, שעי"ז החל מלך אשור לבא על יהודה כפעם בפעם, וכמ"ש אח"כ מן פסוק י"ז עד סוף הפרשה):

מצודת דוד ישעיהו פרק ז פסוק יד

העלמה - היא אשת אחז:

הרה - עדיין לא היה נודע אם היא הרה:

וקראת - העלמה עצמה תקרא שמו עמנואל והשם הזה יורה שהאל יהיה עמנו ולא תשלוט בנו יד האויב:

דברי הימים ב פרק כח

(א) בְּרַעְשֵׁרִים שָׁנָה אָחִז בְּמַלְכוֹ וְשֵׁשׁ־עֶשְׂרֵה שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלַם וְלֹא־עָשָׂה הַיֵּשֶׁר בְּעֵינָי יִקְוֶה כְּדָוִד אָבִיו:

(ב) וַיֵּלֶךְ בְּדַרְכֵי מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל וְגַם מִסְכּוֹת עָשָׂה לְבַעַלִּים:

(ג) וְהוּא הִקְטִיר בְּגִיא בּוֹהֶנֶם וַיִּבְעַר אֶת־בְּנֵי בָאֵשׁ כְּתַעֲבוֹת הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הִרְיִשׁ יִקְוֶה מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל:

(ד) וַיִּזְבַּח וַיִּקְטֹר בַּבָּמֹת וְעַל־הַגְּבָעוֹת וְתַחַת כָּל־עֵץ רַעְנָן:

(ה) וַיִּתְּנָהוּ יִקְוֶה אֱלֹהֵיוּ בְּיַד מֶלֶךְ אַרְם וַיִּכְוְבוּ וַיִּשְׁבּוּ מִמֶּנּוּ שְׁבִיָּה גְדוֹלָה וַיָּבִיאוּ דִרְמָשֶׁק וְגַם בְּיַד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל נָתַן וַיִּכְּבוּ מִכָּה גְדוֹלָה:

(ו) וַיְהִרְגֵם פֶּחַח בֶּן־רַמְלִיָּהוּ בִּיהוּדָה מֵאָה וְעֶשְׂרִים אֶלֶף בְּיוֹם אֶחָד הַכֹּל בְּנֵי־חֵיל בְּעֶזְרָם אֶת־יִקְוֶה אֱלֹהֵי אֲבוֹתָם:

(ז) בָּעֵת הַהִיא שָׁלַח הַמֶּלֶךְ אָחִז עַל־מַלְכֵי אֲשׁוּר לַעְזֹר לוֹ:

(יז) ועוד אדומים באו ויכו ביהודה וישבו־שבי:
 (יח) ופּלִשְׁתִּים פָּשְׁטוּ בְעָרֵי הַשְּׁפֵלָה וְהִנְגְּבוּ לַיהוּדָה וַיִּלְכְּדוּ אֶת־בַּיִת־שֶׁמֶשׁ וְאֶת־אֵילֹן
 וְאֶת־הַגְּדֵרוֹת וְאֶת־שׂוֹכֵי וּבְנוֹתֶיהָ וְאֶת־תַּמְנָה וּבְנוֹתֶיהָ וְאֶת־גְּמְזוֹ וְאֶת־בְּנֹתֶיהָ וַיִּשְׁבּוּ שָׁם:
 (יט) כִּי־הִכְנִיעַ יְקֹוֹק אֶת־יְהוּדָה בַּעֲבוּר אַחַז מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל כִּי הִפְרִיעַ בְּיְהוּדָה וּמַעוֹל מַעַל
 בִּיקֹוֹק:
 (כ) וַיָּבֵא עָלָיו תִּלְגַּת פְּלִנְאָסָר מֶלֶךְ אַשּׁוּר וַיִּצַר לוֹ וְלֹא חָזַקוּ:
 (כא) כִּי־חָלַק אַחַז אֶת־בַּיִת יְקֹוֹק וְאֶת־בַּיִת הַמֶּלֶךְ וְהַשָּׂרִים וַיִּתֵּן לְמֶלֶךְ אַשּׁוּר וְלֹא לַעֲזָרָה
 לוֹ:
 (כב) וּבַעַת הַצָּר לוֹ וַיּוֹסֶף לַמַּעוֹל בִּיקֹוֹק הוּא הַמֶּלֶךְ אַחַז:
 (כג) וַיִּזְבַּח לְאֱלֹהֵי דַרְמָשֶׁק הַמַּמְכִּים בּוֹ וַיֹּאמֶר כִּי אֱלֹהֵי מַלְכֵי־אַרֶם הֵם מַעֲזָרִים אוֹתָם
 לָהֶם אֲזַבַּח וַיַּעֲזֹרוּנִי וְהֵם הָיוּ לוֹ לְהַכְשִׁילוֹ וְלִכְלֹל־יִשְׂרָאֵל:
 (כד) וַיֵּאסֹף אַחַז אֶת־כָּלֵי בַיִת־הָאֱלֹהִים וַיִּקְצֹץ אֶת־כָּלֵי בַיִת־הָאֱלֹהִים וַיִּסְגֹּר אֶת־דַּלְתוֹת
 בַּיִת־יְקֹוֹק וַיַּעַשׂ לוֹ מִזְבְּחוֹת בְּכָל־פְּנֵה בִירוּשָׁלַם:
 (כה) וּבְכָל־עִיר וָעִיר לְיְהוּדָה עָשָׂה בְמוֹת לְקַטֵּר לְאֱלֹהִים אַחֲרָיִם וַיִּכְלַס אֶת־יְקֹוֹק אֱלֹהֵי
 אֲבֹתָיו:
 (כו) וַיִּתֵּר דְּבָרָיו וְכָל־דַּרְכָּיו הָרָאשָׁנִים וְהָאֲחֵרוֹנִים הֵנָּם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר מַלְכֵי־יְהוּדָה
 וַיִּשְׂרָאֵל:
 (כז) וַיִּשְׁכַּב אַחַז עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקְבְּרוּהוּ בְעִיר בִּירוּשָׁלַם כִּי לֹא הֵבִיאוּהוּ לְקַבְרֵי מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל
 וַיִּמְלֹךְ יַחֲזַקְיָהוּ בְּנוֹ תַחְתָּיו:

מלבי"ם דברי הימים ב פרק כח פסוק טז
 (טז) בעת ההיא שלח. כבר בארתי שזה היה בעת שהתחברו ארם ואפרים ללחום עליו
 ביחד, ומבואר בישעיה סימן ז' שישעיה נבא לו אז שלא יירא מפניהם, והוא לא האמין
 ושלח אל מלך אשור:
 (כב) ובעת הצר לו. הנה תכלית מה שיכה ה' את העם הוא כדי שישבו עי"כ בתשובה,
 אבל אחז שהיה כופר בה' היה בהפך שהוסיף למעול בה' עד שהוא המלך אחז, ר"ל
 נשאר ברשעו ובהוייתו מתחלה ועד סוף: (כג) ויזבח. מפרש איך היה זה, שאחר שהכהו
 ה' ע"י ארם תלה שהסבה הוא מפני שאלהי ארם עוזרים לעובדיהם, ובמלכים נזכר
 שכאשר הלך לקראת תגלת פלסר לדמשק צוה לעשות בהיכל ה' את תבנית המזבח
 אשר בדמשק ובטל את מזבח הנחושת וקצץ כל כלי ה', וזה מפני שתחלה התחיל לזבח
 לאלהי ארם, ואחר שהגלה אשור את ארם קירה חשב שאלהי ארם עזר לו על שעבדו,
 ולכן בטל את מזבח ה' מפני מזבח המיוחד לאלהי ארם: והם היו לו להכשילו ולכל
 ישראל. שכאשר התחיל לבטל את מזבח הנחושת גמר אח"כ בכל הכלים:
 (כד) ויאסף את כלי בית אלהים. ולקחם לעצמו, והוציאם לחול, כי סגר דלתות ה' אח"ז
 ובטל העבודה, והוסיף לעשות במוות להכעיס:

רד"ק דברי הימים ב פרק כח פסוק כז
 (כז) כי לא הביאהו לקברי מלכי ישראל - לפי שבמלכי יהודה היו בהם מלכי ישראל
 ודוד ושלמה קראם מלכי ישראל כלומר לא היה ראוי לבוא במחיצתם:

